

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 315/2024-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného URBAN & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-50Csp/47/2017 (predtým Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 50Csp/47/2017) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-50Csp/47/2017 (predtým Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 50Csp/47/2017) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B5-50Csp/47/2017 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 315/2024-20 z 28. mája 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú mu elektronickou formou 22. apríla 2024, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-50Csp/47/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadosťučinenie 4 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vyplýva, že napadnuté konanie je spotrebiteľským sporom, v ktorom je sťažovateľ žalobcom – spotrebiteľom, teda slabšou stranou sporu. Opíšu podstatnú časť napadnutého konania, sťažovateľ uvádza, že Okresný súd Bratislava V [na konanie pôvodne príslušný súd do 31. mája 2023, pozn. (ďalej len „okresný súd“)] uznesením sp. zn. 50Csp 47/2017 z 30. marca 2022 (ďalej len „uznesenie“) rozhodol o trovách konania tak, že *„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2 140,01 Eur, a to k rukám právneho zástupcu žalobcu.“*. Proti uvedenému uzneseniu podali sťažnosť obe strany sporu (sťažovateľ podal sťažnosť 20. apríla 2022, pozn.).

2.1. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd vydal uznesenie, z ktorého vyplýva povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia, avšak výroková časť uznesenia neobsahuje uvedenie lehoty na plnenie (tzv. paričnej lehoty), čo je dôvodom nezákonnosti, ba až nevykonateľnosti predmetného uznesenia. Poukazujúc na znenie výrokovej časti uznesenia, sťažovateľ zdôrazňuje, že táto je v rozpore s § 232 ods. 3 v spojení s § 234 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

2.2. Sťažovateľ tiež upriamuje pozornosť ústavného súdu na zmenu § 262 ods. 2 CSP zákonom č. 201/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 201/2023 Z. z.“), ktorý zaviedol 60-dňovú lehotu na rozhodovanie o výške trov konania. Podľa jeho názoru je rozhodovanie o výške náhrady trov bežnou, podružnou agendou súdov, ktoré nevykazuje žiadnu zložitosť. S ohľadom na uvedené je dĺžka konania v časti rozhodovania o výške náhrady trov konania v trvaní viac ako dvoch rokov neprimeraná a ústavne nonkonformná.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Opíšuť priebeh napadnutého konania vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania, sťažovateľ zdôrazňuje, že postup mestského súdu je poznačený zbytočnými prietrahmi. Sťažovateľ je v napadnutom konaní zastúpený právnou zástupkyňou a na súdny spor vynaložil nemalé finančné prostriedky. Poukazujúc na početnú judikatúru ústavného súdu aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k problematike prietrahov v súdnom konaní, zdôrazňuje, že dĺžka napadnutého konania ako celku (viac ako 7 rokov, pozn.) prehľbuje stav jeho právnej neistoty, ktorý možno odstrániť len právoplatným rozhodnutím o výške náhrady trov konania.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti sp. zn. 1SprV/347/2024 z 9. mája 2024, o ktoré ho ústavný súd požiadal v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde ešte vo fáze predbežného prerokovania, sa stotožnil s pripojeným stanoviskom zákonnej sudkyne, ktorá v podstatnej časti uviedla, že vec sťažovateľa bola meritórne rozhodnutá rozsudkom č. k. 50Csp 47/2017-176 z 5. júna 2018, proti ktorému podal žalovaný odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol o odvolaní žalovaného rozsudkom č. k. 6Co 277/2018-263 z 31. marca 2021, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch napadnutých odvolaním potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca podal okresnému súdu 8. júna 2021 vyčíslenie trov právneho zastúpenia (za 15 úkonov právnej služby, pozn.), o ktorých okresný súd rozhodol uznesením č. k. 50Csp 47/2017-298 z 30. marca 2022 (súd priznal žalobcovi náhradu za 13 úkonov právnej služby, pozn.). Proti predmetnému uzneseniu podali obe sporové strany sťažnosť a v súčasnosti im plynie lehota na vyjadrenie sa.

4.1. Zákonná sudkyňa poukázala na to, že žalovaný v podstatnej časti svojej sťažnosti proti uzneseniu namieta porušenie zásady kontradiktórnosti konania s ohľadom na to, že okresný súd nedoručoval žalovanému vyúčtovanie trov predložených žalobcom. K uvedenému zákonná sudkyňa uviedla, že z príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku takáto povinnosť súdu nevyplýva, súd rozhoduje o trovách konania, jeho povinnosťou je preveriť, či je vyčíslenie správne a či zodpovedá skutočne urobeným úkonom, za ktoré je odmena uplatnená.

4.2. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa toho, že okresný súd v uznesení neuviedol lehotu na plnenie, zákonná sudkyňa skonštatovala, že táto vyplýva priamo zo zákona, a to z § 234 ods. 2 CSP v spojení s § 232 ods. 2 CSP, a preto nie je nevyhnutné vo výroku ju uvádzať. Neuvedenie paričnej lehoty teda nespôsobuje nezákonnosť vydaného uznesenia, pre sporové strany je záväzná zákonná trojdňová lehota, ktorá začína plynúť v prípade uznesenia jeho doručením. Ak sťažovateľ považoval neuvedenie paričnej lehoty za podstatné porušenie jeho procesných práv, nie je súdu zrejmé, prečo túto vadu nevytkol vo svojej sťažnosti proti uzneseniu, prípadne sa neobrátil na súd s návrhom na opravu zrejmej nesprávnosti uznesenia.

4.3. K námietke sťažovateľa vo vzťahu k nedodržaniu 60-dňovej lehoty na rozhodnutie o výške trov konania poukázala na to, že táto lehota sa na rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu o výške trov nevzťahuje. Okresný súd o výške trov už rozhodol, a to ešte pred účinnosťou zákona

č. 201/2023 Z. z. V aktuálnom štádiu napadnutého konania je teda predmetom rozhodovanie o sťažnosti sporových strán proti uzneseniu o výške trov konania vydaného vyšším súdnym úradníkom. Z obsahu, zo systematického zaradenia lehoty v rámci Civilného sporového poriadku, ako aj z dôvodovej správy k nemu vyplýva, že sťažovateľom uvádzaná lehota sa vzťahuje na vydanie uznesenia o výške trov, a nie na rozhodovanie o sťažnosti proti takému rozhodnutiu. Podľa zákonnej sudkyne súd po meritórnom rozhodnutí veci sťažovateľa postupoval bez priet'ahov vo veci i v procesnom postupovaní.

III.2. Replika sťažovateľa:

5. Podľa repliky sťažovateľa zo 17. júna 2024 mestský súd vo svojom vyjadrení neposkytol také argumenty, ktoré by ospravedlňovali jeho nesústredený a neefektívny postup a neprimeranú dĺžku napadnutého konania. Mylne uvádza, že o trovách konania už bolo rozhodnuté, keďže z ústavnoprávneho hľadiska je o trovách konania rozhodnuté, až keď je rozhodnuté s konečnou platnosťou o výške náhrady trov konania. Z uvedeného dôvodu stav právnej neistoty sťažovateľa *de iure* stále trvá.

5.1. Sťažovateľ nesúhlasí s tvrdením mestského súdu, že lehota 60 dní viažuca sa na rozhodovanie o výške trov konania vyšším súdnym úradníkom (upravená § 262 ods. 2 CSP, pozn.) sa na rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu o výške trov nevzťahuje. Poukazuje na to, že ak zákonodarca určil danú lehotu na rozhodnutie o trovách, možno výkladom *e ratione legis* a historickým výkladom určiť, že nie je možné tolerovať rozhodovanie súdu o podanej sťažnosti sporovej strany (proti uzneseniu o výške náhrady trov v lehote rokov).

5.2. Sťažovateľ opakuje, že mestský súd vo vzťahu k (ne)povinnosti doručovať vyjadrenie jednej sporovej strany druhej sporovej strane porušuje zásadu kontradiktórnosti civilného procesu, pokiaľ súd takto postupuje, nemôže byť jeho rozhodnutie spravodlivé a zákonné. Mestský súd nevyvrátil vecnú, skutkovú a právnu argumentáciu sťažovateľa, ktorá je základom konania o jeho ústavnej sťažnosti poukazujúcej na dlhotrvajúce a konštantné porušovanie základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ považuje podanú ústavnú sťažnosť za dôvodnú v celom rozsahu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, lebo na základe podaní účastníkov je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

7. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v konštatovaní nečinnosti mestského súdu v napadnutom konaní vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania, ktorou dochádza k porušovaniu jeho práva podľa ústavy, listiny, dohovoru a charty označených v bode 1 tohto nálezu.

8. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, k čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 47 charty si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

10. Posudzujúc otázku, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESLP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

11. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, možno konštatovať, že rozhodovanie o trovách konania je rutinnou záležitosťou každodennej praxe súdov, preto výrazné predĺženie postupu súdu v napadnutom konaní nie je dôvodné. Pokiaľ teda ide o prvé kritérium, t. j. právnu a skutkovú zložitosť napadnutého konania, je potrebné dospieť k záveru, že konanie v uvedenej fáze (rozhodovanie o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP) nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité.

12. Právoplatné rozhodnutie o trovách konania pre sťažovateľa má nepochybne subjektívny význam, z hľadiska judikatúry ústavného súdu, resp. Európskeho súdu pre ľudské práva nejde o konanie, pri ktorom je zvýšená požiadavka na rýchlosť konania.

13. V správaní sťažovateľa ako sporovej strany ústavný súd nevzhladol okolnosť, ktorá by prispela k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Využitie procesných oprávnení strán sporu premietnuté do podania sťažnosti proti uzneseniu o trovách konania objektívne môže viesť k oddialeniu konečného rozhodnutia, nie je však spôsobilé ospravedlniť nečinnosť mestského súdu od apríla 2022 až dosiaľ. Na druhej strane však treba pripomenúť, že súd nateraz rozhoduje o trovách konania bez návrhu, keďže trovy konania predstavujú súčasť celého súdneho procesu, t. j. tak ako má súd povinnosť rozhodnúť o veci samej, tak má aj povinnosť rozhodnúť o trovách konania. Opätovne teda platí premisa, že právo na náhradu trov konania vzniká zo zákona a nemožno ho strane uprieť len preto, že si ho neuplatnila (§ 258 a § 259 CSP tým nie sú dotknuté). Súd ale môže rozhodnúť len o náhrade trov konania, ktoré vyšli v konaní najavo. V zmysle judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 563/2020, I. ÚS 483/2022) trovy konania nie je nevyhnutné vyčísliť ihneď pri každom procesnom úkone, ktorý predchádzal vyhláseniu, resp. vydaniu rozhodnutia, avšak špecifikáciu a výšku uplatňovaných trov, najmä tých, ktoré nevyplývajú zo spisu, je potrebné z vlastnej iniciatívy predložiť pred vydaním uznesenia o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP. Ak strana v priebehu sporu ešte neuplatnila svoje trovy alebo ich nepreukázala, pri určení ich výšky súd prihliada len na údaje známe z konania; dodatočné účtovanie nie je prípustné. Je teda vo vlastnom záujme strany sporu, ktorá si uplatňuje náhradu trov konania, a je len vecou jej procesnej aktivity a iniciatívy, aby vyčísliť súdu najmä tie trovy konania, ktoré nevyplývajú zo spisu. Na účel predloženia vyčíslenia trov konania nie je nevyhnutné čakať na doručenie

písomného vyhotovenia rozhodnutia vo veci samej ani na vyznačenie, resp. zaslanie doložky o právoplatnosti, a jeho predloženie okresnému súdu je namieste i za situácie, ak sa javí pravdepodobné, že vo veci budú využité opravné prostriedky. Ak teda sťažovateľ vyčíslil výšku trov konania až so značným časovým odstupom od rozhodnutia vo veci samej, nemožno celkovú dĺžku rozhodovania o výške trov konania pripočítať výlučne na ťarchu okresného súdu.

14. K postupu mestského súdu ústavný súd uvádza, že o procesnom nároku sťažovateľa, teda o priznaní nároku na náhradu trov konania, bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu č. k. 50Csp 47/2017-176 z 5. júna 2018 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 6Co 277/2018-263 z 31. marca 2021. Právna zástupkyňa sťažovateľa podala 8. júna 2021 okresnému súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia. Okresný súd rozhodol o výške náhrady trov konania priznanej sťažovateľovi uznesením vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 50Csp 47/2017 z 30. marca 2022 (postup podľa § 262 ods. 2 CSP), čím vznikol sťažovateľovi proti žalovanému nárok na plnenie (pohľadávka). Proti predmetnému uzneseniu podali obe strany sťažnosť, pričom o týchto sťažnostiach zatiaľ mestský súd nerozhodol.

15. S ohľadom na uvedenú časovú chronológiu ústavný súd konštatuje, že určitú liknavosť v postupe súdu je možné vzhliadnuť už pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania (dĺžka rozhodovania v trvaní 9 mesiacov, pozn.). Ako ústavne neakceptovateľnú je však nutné vnímať absolútnu nečinnosť mestského súdu v období po podaní sťažností stranami sporu proti uzneseniu sp. zn. 50CSp 47/2017 z 30. marca 2022 až dosiaľ. Dĺžku rozhodovania v trvaní viac ako dvoch rokov, po ktorú *de facto* nie je rozhodnuté o výške trov priznaných sťažovateľovi s konečnou platnosťou, nemožno považovať za primeranú. Ústavný súd akcentuje, že konajúci súd je aj v tejto fáze konania povinný rešpektovať základný princíp hospodárnosti konania vyjadrený v čl. 17 CSP.

16. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na rozsudok ESĽP v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11), ktorým ESĽP rozhodol okrem iného aj o tom, že dĺžka konania napadnutého sťažnosťou nespĺňala požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (a to aj napriek skutočnosti, že toto konanie v čase podania ústavnej sťažnosti prebiehalo podobne ako v tomto prípade už len vo fáze týkajúcej sa trov konania). V bode 50 uvedeného rozsudku ESĽP konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote.

17. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo vo fáze rozhodovania o trovách konania k vzniku zbytočných prietáhov, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

18. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 47 charty ústavný súd podotýka, že v obsahu ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek ústavnoprávna argumentácia o potenciálnej aplikovateľnosti charty na prípad sťažovateľa. Deficit kvalifikovaného odôvodnenia ústavnej sťažnosti predstavuje pre jeho zásadný význam nedostatok takej povahy, pri ktorom neprichádza do úvahy výzva na jeho odstránenie podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže predmetné ustanovenie zákona slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (I. ÚS 185/2021, č. 81/2021 ZNaU). Z publikovanej judikatúry jednoznačne

vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, IV. ÚS 234/2010, I. ÚS 280/2020). Na perfektnosť základných náležitostí návrhu má práve slúžiť inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Uvedený nedostatok mohol byť dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie predpísaných náležitostí, avšak, keďže ústavná sťažnosť bola pôvodne prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu, ústavný súd jej v tejto časti nevyhovел (bod 5 výroku nálezu). V závere k tomuto bodu ústavný súd považuje ešte za potrebné poukázať na čl. 51 ods. 1 charty, podľa ktorého sú ustanovenia charty určené členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie. Sťažovateľom označený čl. 47 charty normuje základné právo na spravodlivý proces, no aplikovateľnosť charty je podmienená aplikáciou práva Európskej únie (napr. IV. ÚS 172/2020). Hoci sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opakovane uvádza, že v napadnutom konaní ide o spotrebiteľský spor, uvedené automaticky neznamená aplikáciu charty na daný prípad, najmä ak sťažovateľ priamy prienik svojho prejednávaneho prípadu s právom Európskej únie nepredostrel.

19. K tvrdeniu sťažovateľa, že okresný súd vydal nezákonné a nevykonateľné uznesenie, keďže v jeho výroku neuviedol konkrétnu lehotu na plnenie (bod 2.1. odôvodnenia tohto nálezu), ústavný súd už len marginálne uvádza, že neuvedenie lehoty na plnenie v rozsudku nespôsobuje jeho nevykonateľnosť. Uvedené *per analogiam* platí aj pre výrok uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP v spojení s § 232 ods. 2 CSP), pri ktorom začína plynúť trojdňová lehota na plnenie jeho doručením, bez ohľadu na to, či proti nemu podala sporová strana sťažnosť (§ 238 ods. 3 CSP), keďže vykonateľnosť uznesenia o výške náhrady trov konania je viazaná na jeho právoplatnosť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 964 a 965.).

19.1. Na druhej strane však treba dať do pozornosti predovšetkým mestského súdu, že 60-dňová lehota na rozhodnutie o výške trov konania sa takisto analogicky vzťahuje aj na rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, pretože bez rozhodnutia sudcu o tejto sťažnosti nie je rozhodovanie o výške náhrady trov konania zavriešené. Takisto v rozpore s judikatúrou ústavného súdu je názor zákonnej sudkyne o neuplatnení princípu kontradiktórnosti pri rozhodovaní o výške trov konania vrátane sťažnostného konania [IV. ÚS 16/2021 (ZNaU 25/2021, I. ÚS 258/2021 (ZNaU 44/2021)].

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. V posudzovanej veci je nevyhnutným predpokladom pre definitívne odstránenie právnej neistoty sťažovateľa rozhodnutie o sťažnostiach oboch sporových strán proti uzneseniu o trovách konania, k čomu zatiaľ zo strany mestského súdu nedošlo. Ústavný súd preto formuloval príkaz mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

21. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad

spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Ústavný súd, rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k problematike zbytočných prietahov v súdnom konaní, síce považuje fázu rozhodovania o výške náhrady priznaných trov konania za neoddeliteľnú súčasť konania ako celku, zároveň však pripomína, že jeho prístup k posúdeniu možných prietahov je odlišný, ako je tomu v štádiu meritórneho rozhodovania.

23. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadostučinenie 4 500 eur. Pri ustálení sumy finančného zadostučinenia priznaného sťažovateľovi prihliadal na doterajšiu dĺžku napadnutého konania vo fáze rozhodovania o trovách konania a na mieru právnej neistoty sťažovateľa, ktorá je v tejto fáze napadnutého konania nepochybne nižšia, keďže sťažovateľ už disponuje právoplatným meritórnym súdnym rozhodnutím (rozsudok okresného súdu č. k. 50Csp 47/2017-176 z 5. júna 2018, pozn.). Považoval tak za spravodlivé a adekvátne výške plnenia na trovách konania priznať sťažovateľovi 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

24. O náhrade trov konania ústavný súd rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde a z titulu trov právneho zastúpenia priznal sťažovateľovi 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

25. Pri vyčíslení náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2024 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 343,25 eur a režijný paušál 2 x 13,73 eur, t. j. spolu 713,96 eur. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % DPH, ktorej je právna zástupkyňa sťažovateľa platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky), priznaná náhrada tak predstavuje sumu celkom 856,75 eur. Repliku sťažovateľa nepovažoval za podanie relevantné pre jeho rozhodnutie, a preto zaň sťažovateľovi náhradu trov nepriznal. V tejto súvislosti zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah ods. 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021, I. ÚS 675/2023).

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu